

emmaus UUTISLEHTI

EMMAUS HELSINGIN JÄSENLEHTI | NRO 2/2011

PÈRE GUY (1921-2011)
MARIA TOLONEN (1963-2011)

S4 EMMAUSLAINEN

RURIK RANCKEN

KUTSU

YHDISTYKSEN
SYYSKOKOUKSEEN
14.11. KLO 17

S3 www.emmaushelsinki.fi

KATSAUS

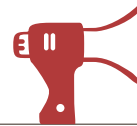
MENNEESEEN
JA TULEVAAN
TOIMINTAAN

S2

KOLUMNI

HETA MUURINEN:
POLIITTINEN
EMMAUS

S8

YHDISTYKSEMME SYYSKOKOUS pidetään 14.11.2011 klo 17 Vallilan kirpputorilla Mäkelänkatu 54. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Lisäksi Helka ja Heikki Ahava kertovat vapaaehtoistyökokemuksestaan Zimbabwessa AIDS-orpojen toimintakeskuksessa. Tervetuloa!

KEVÄTKOKOUS

Yhdistyksen kevätkokouksessa 27.4. hyväksyttiin vuoden 2010 toimintakertomus ja tilinpäätös ja myönnettiin hallitukselle vastuuvapaus.

RETKI KARJALOHJALLE

16.5. tehtiin retki Karjalohjalle Toivon ja rauhan vieraiksi Ojalan ja Sarion perhekoiteihin ja Majakan työkeskukseen.

EMMAUKSEN VAPAAEHTOISTEN KANSAINVÄLINEN LEIRI

Emmaus Åland yhdessä Emmaus Euroopan ja Kansainvälisen Emmauksen kanssa järjesti 2.–10.6. ensimmäisen nimenomaan Emmauksen vapaaehtoisille tarkoitetun leirin Godbyssä, Ahvenanmaalla. Osanottajia oli viidestä maasta yhteensä 15, Emmaus Helsingistä heitä oli kolme. Valmisteltiin Emmauksen uuden myymälän avaamista, pidettiin seminaaria vapaaehtoistyöstä, tuunattiin ja retkeiltiin. Kaikki olivat yksimielisiä siitä, että tällaisia leirejä pitää olla jatkossakin!

↓ Iryna Krokmal Ukrainasta ja Ulla Hoyer ripustavat seinälle työryhmänsä tuloksia.

HELIKA AHAVA

HEIKKI AHAVA

KATRI SIMONEN

KOHILAN TYÖLEIRI

Katikodissa Viron Kohilassa yhdeksän aikuista kehitysvammaista elää entisen neuvostolomakodin tarjoamissa kodinomaisissa vaikka ränsistyneissä puitteissa. Neljä henkeä Emmaus Helsingistä oli 13.–17.6. tekemässä pintaremonttia yhdessä asukkai-

↑ Katikodin porraskäytävää remontoivat Harri Cavén ja Helka Ahava Emmaus Helsingistä sekä Musa-Maija Ojala Toivo ja Rauha ry:stä.

den kanssa. Oli hauska nähdä, miten tilat kohenivat silmissä, mutta töitä riittää kyllä tulevillekin leireille... Työtä jatketaan yhdessä asukkaiden kanssa myös tulevaisuudessa. Emmaus Helsinki rahoittaa remonttia.

EMMAUS SUOMEN SEMINAARI

Emmaus Helsinki isännöi 27.–28.8. Emmaus Suomen seminaaria, jossa oli kaksi pääteemaa: vapaaehtoistyö ja vaikuttamistyö. Osanottajia oli vajaa 30. Emmaus Euroopan tervehdyksen toi Alain Capmas.

↑ Perulainen Pepe Gonzales vietti elokuun Ulkoministeriön kustantamana etelän vapaaehtoisena Suomessa Pääskyjen, Emmaus Helsingin, Emmaus Ålandin ja Emmaus Westervikin vieraana.

LAHJAKORTTEJA PAPERITTOMILLE

Emmaus Helsinki on päättänyt jakaa 20 euron arvoisia lahjakortteja paperittomille maahanmuuttajille. Lahjakorteilla paperittomat voivat hankkia kirpputorilta tarvitsemiaan vaatteita, astioita ja muita perustavaroita. Lahjakortteja jaetaan paperittomien kanssa työskentelevien järjestöjen kautta koeluontaisesti.

HÄMMÄSTYTTÄVÄÄ OMISTAUTU- MISTA

”En ole koskaan katunut, että olen antanut elämäni Emmaukselle”, sanoo Rurik ”Rurre” Rancken, Emmaus-liikkeen tärkein innoittaja Suomessa.

”Toki olen luopunut asioista, mutta ihmiset ja heidän hämmästyttävä omistautumisensa ovat antaneet minulle sitäkin enemmän.”

TEKSTI: ULF SÄRS KUVAT: EMMAUS HELSINGIN ARKISTO

”Emme ehkä ole muuttaneet maailmaa. Mutta työmme on tehnyt elämän paremmaksi lukemattomille ihmisille, kuten päiväkotilapsille Perussa tai leskille, jotka saivat apua perheidensä elättämiseen, kun 200 miestä tapettiin verilöylyssä Thanaparan kylässä Bangladeshissa.”

Rurre syntyi Kemiössä vuonna 1923, mutta on elänyt suurimman osan elämästään Tammisaaressa. Sodasta hän sai polvi- vamman, joka rajoitti hänen liikkumistaan. Hän työskenteli kirjastonhoitajana ja piti kirjallisuuspiirejä. Yhdessä niistä hän tapasi Birgitin, jota kutsutaan Bigiksi. He menivät

naimisiin vuonna 1958 ja saivat neljä lasta. Henkisen kotinsa he löysivät kveekareista.

”Kirjastossa totuus maailman hädästä pyssäytti minut. Meille oli itsestään selvää, että jotain pitää tehdä hädän helpottamiseksi, siinä ei yksinkertaisesti ollut vaihtoehtoja.”

KUMMILAPSIA JA VAPAAEHTOISIA

Tammikuussa 1961 perheystävä Stina Lindfors (Katchadurian) kertoi, että hän aikoi matkustaa Peruun Ruotsin Pääskyjen vapaaehtoisena ”hoitaakseen intiaanilapsia” Cuna Nazarethin päiväkodissa Limassa.

Rurre ja Bigi lukivat Emmauksen esit-

↓ Rurre kuuntelee Abbé Pierreä Tammisaaressa vuonna 1978. Marika Nöjd toimii tulkkina.

teitä ja ymmärsivät, että tämä oli juuri sitä, mitä he olivat etsineet. He kokosivat Pääskyryhmän Tammisaareen tukeakseen Stinan työtä muun muassa kummilapsitoiminnan kautta. Syksyllä 1964 perustettiin Pääskyt-yhdistys Suomeen.

Kesällä 1965 avattiin Suomen ensimmäinen Emmauksen kirpputori ulkorakennuksessa Tammisaaressa. Kerstin Andberg matkusti Peruun suomalaisten Pääskyjen ensimmäisenä vapaaehtoisena. Pian monet seurasivat häntä.

Rurre ja Bigi vaikuttivat myös Emmaus Helsingin syntyyn vuonna 1966. Samana vuonna Emmauksen perustaja Abbé Pierre vieraili Suomessa. Hän puhui innostavasti Tammisaaren kirkossa ja yöpyi Ranckeneilla – kuten monesti myöhemmin.

TYÖYHTEISÖ JA SUURPERHE

Vuonna 1973 perustettiin Emmaus Westervikin yhdistys ja aloitettiin yhteisö vanhassa koulussa.

”En epäroinyt irtisanoutua työstäni 20 vuoden jälkeen ja muuttaa perheineni yhteisöön. Kanssamme muutti nuori pari, joka sai ensimmäisen lapsensa pian sen jälkeen.”

Kirpputoria pidettiin varastorakennuksessa. Lahjoitustavaraa kerättiin Länsi-Uudeltamaalta ja vähitellen myös Turun seudulta. Rurre ei voinut ajaa vahingoittuneen polvensa vuoksi, joten hän sai toimia kartanlukijana Bigille lukuisilla keikoilla.

Yhteisössä asuvien lukumäärä vaihteli eri aikoina, mutta enimmillään siellä asui 15 ihmistä lapset mukaan lukien. Yhteisö oli ainitlaatuinen yhdistelmä työyhteisöä ja suurperhettä.

”Meillä oli viikkokokous ja joka aamu suunnittelukokous. Yritimme toimia demokraattisesti, mutta se ei aina ollut helppoa. Saatoimme keskustella kuukausia siitä, pitäisikö ostaa uusi vahaliina ruokapöydälle.”

Lukemattomia ihmisiä eri puolilta Suomea ja monista muista maista asui lyhyempiä ja pitempiä aikoja yhteisössä. Joka kesäis-

ten kansainvälisten työleirien aikana joukko moninkertaistui. Kotieläimet, muun muassa aasi, olivat tärkeä osa seuruetta.

LEHTI JA NEULELAPPUJA

Rurre ja Bigi työskentelivät ahkerasti levittääkseen Emmaus-työtä muualle maahan. Ryhmiä nousi Rovaniemeltä Ahvenanmaalle ja Lappeenrantaan. Joinain vuosina tehtiin yli 50 Emmauksen esittelymatkaa. Pääskyjen lehti Svalakvitter lähetettiin enimmillään neljä kertaa vuodessa 1500 vastaanottajalle ruotsiksi ja suomeksi.

Kansainvälinen yhteistyö laajentui ensin Intiaan ja Bangladeshiin. Jalkansa vuoksi Rurre ei voinut matkustaa kovinkaan paljon, hän oli lähinnä aktiivinen pohjoismaisessa yhteistyössä. Bigi ja muut sen sijaan ottivat osaa kansainvälisiin kokouksiin ja vierailivat yhteistyökumppaneiden luona.

Vuonna 1980 Bigi näki Tanskassa kudottuja peittoja, joita lähetettiin äiti Teresan työn hyväksi Kalkuttaan. Hän innostui ajatuksesta ja niin siitä tuli pian kansanliike myös meillä. Lähes 50 000 peittoa ehdittiin lähettää Kalkuttaan ennen kuin Äiti Teresan sisaret ottivat vastuun toiminnasta Suomessa.

”Neulomisella oli suuri sosiaalinen merkitys. Van-

hat ja sairaat ihmiset saivat mahdollisuuden antaa konkreettisen panoksensa.”

YHTEISÖN JÄLKEEN

Vuonna 1988 Pääskyjen päämaja muutti Helsinkiin. Siitä huolimatta kirpputori, matkat ja paperityöt alkoivat käydä voimille. Samaan aikaan yhä harvemmat halusivat työskennellä ja asua yhdessä koko-aikaisesti. Syksyllä 1990 yhteisö purettiin.

Jonkin aikaa Emmaus-työ Tammisaaressa oli tauolla, mutta vuonna 1996 kävelykadulle avattiin putiikki ja kirjakahvila, jossa Rurre huolehti kirjoista. Vuonna 2003 uusi kirpputori aloitti vanhoissa Hemköpet-kaupan tiloissa Tallmantiellä. Sieltä yhteisö oli ostanut

ruokansa 17 vuoden ajan.

Yhteisön lopetettua Rurre ja Bigi asuivat yhä talosaan Tammisaaressa. Kaksi vuotta sitten he muuttivat Blomsterhemmet-palvelutaloon. Pian muuton jälkeen Rurre menetti rakkaan Biginsä traagisessa liikenneonnettomuudessa.

”Kun kahdesta on tullut yksi ja toinen kuolee, jää jäljelle paljon vähemmän kuin yksi.” ■

Teksti perustuu Rurik Ranckenin haastattelulle 17.8. sekä Birgit Ranckenin muistelmille Äventyret Emmaus 1964-2004.

”Aina ei ollut helppoa toimia demokraattisesti.”

PÈRE GUY (1921-2011) IN MEMORIAM

HELSINGIN EMMAUKSEN yhteisön pitkäaikainen vetäjä, isä Guy Barbier kuoli 21. kesäkuuta 89-vuotiaana.

Père Guy oli ranskalainen katolinen pappi, joka muutti Suomeen opiskellakseen venäjää yliopistossa. Hän ei heti saanut toivomaansa työpaikkaa Helsingin katolisesta hiippakunnasta. Sen sijaan hän sai kutsun työskennellä Emmaus-liikkeessä.

Père Guy asui yhdessä kymmenisen syrjäytyneen miehen kanssa Emmaus-yhteisössä lähes 20 vuotta.

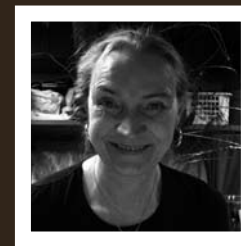
Aluksi suomea huonosti puhuneella isä Guyllä oli vaikeuksia kommunikoida muiden asukkaiden kanssa, mutta kun yhteys lopulta löytyi, se oli sitäkin syvempi.

”Monet yhteisön jäsenistä olivat linnakundeja”, Père Guy muistelee Jaakko Heinimäen haastattelussa Emmaus Uutisille vuonna 2009. ”Ja kun heille selvisi, että minäkin olin ollut vankilassa, se lähensi meitä kovin.” Sodan aikana Père Guy oli ollut keskitysleirillä Dachausa ja Buchenwaldissa.

Père Guy korosti, että Emmauksessa tärkeintä ei ole kirpputoritoiminta, vaan arvokkuuden ja tarkoituksen palauttaminen ihmisille, joilta se on viety.

HETA MUURINEN

MARIA TOLONEN (1963-2011) IN MEMORIAM

KESKELLÄ kauneinta kesää saimme suruviestin monivuotisen työtoverimme Maria Tolosen äkillisestä poismenosta.

Me lauttasaarelaiset muistamme Marian hyväntuulisena, nopealiikkeisenä ja reippaana henkilönä, joka tarttui arkailematta työhön kuin työhön, ja joka osasi tehdä melkein mitä vain. Myös monet Mäkelänkadulla työskentelevät vapaaehtoiset tutustuivat häneen, kun vaatelähetyksiä Puolaan lastattiin Gyldenintiellä.

Työtoverina Maria oli pidetty; auttavainen, kaikille ystävällinen ja lojaali. Hän viihtyi hyvin Emmauksessa, ja sen huomasi. Erään Lauttasaaren työntekijän sanoin:

”On melkein mahdotonta uskoa, että Maria on poissa lopullisesti. Tuntuu, että hän voisi millä hetkellä hyvänsä pelmahtaa sisään ovesta hymyillen ja täynnä energiaa.”

Kiitos Maria näistä yhteisistä vuosista. Meille jäi sinusta valoisa muisto.

EEVA RATINEN

EMMAUS HELSINGIN sisällä on syntynyt keskustelua siitä, miksi Emmaus on ottanut kantaa romanikerjäläisten asemaan. Jotkut emmauslaiset ovat kritisoineet kannanottoa sillä perusteella, että se on poliittinen kannanotto.

Emmaus on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton liike. Tämä kerrotaan ensimmäiseksi kysyjille ja se lukee esitteissämme.

Miksi me sitten teemme romanikannanottoja? Miksi me osallistumme Kepan vaateisiin kehitysyhteistyötuen nostamisesta 0,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta? Sehän on poliittista toimintaa.

Helppo vastaus on se, että Emmauksen poliittinen sitoutumattomuus tarkoittaa pysyttelemistä puoluepolitiikan ulkopuolella. Poliittinen sitoutumattomuus ei tarkoita epäpoliittisuutta.

Epäpoliittiseksi heittäytyminen rikkoisi jo Emmauksen manifestiakin vastaan. Sen mukaan Emmauksen tarkoituksena on eniten kärsivien auttamisen lisäksi muuttaa yhteiskunnallisia rakenteita siten, että kärsimys vähenisi. Yhteiskunnallisten rakenteiden muuttaminen on poliittista toimintaa.

Emmaus ei ole hyväntekeväisyysjärjestö. Me emme ”anna almuja”, vaan yritämme toteuttaa oikeudenmukaisuuden hankalaa periaatetta.

Emmauksen filosofiaan kuuluu, että auttajien ja autettavien roolit eivät ole kovin selvät. Emmaus-yhteisöissä kaikki ovat tasarvoisessa asemassa ja tekevät jokseenkin samoja asioita. Usein itsensä ja muiden aut-

tamisen välillä ei ole suurta eroa käytännössäkään, sillä kaikki ovat riippuvaisia samoista kirpputorituloista.

Meillä Suomessa yhteisöjen puuttuminen hämärtää tätä asennetta. Kirpputoreilla kaikki ovat ”auttajia”, ”autettavat” taas ovat kau-

kana kehityksissä. Sitä tärkeämpää on pitää mielessä ajatus työskentelystä oikeudenmukaisuuden puolesta hyväntekeväisyyden sijaan. Tähän työskentelyyn kuuluu myös poliittinen vaikuttaminen laajemmin, ei pelkästään tiettyjen yksilöiden tai ryhmien auttaminen.

Jos poliittisuus kuulostaa korvaan hassulta, voidaan yhtä hyvin puhua yhteiskunnallisuudesta. Asian ydin on joka tapauksessa se, että Emmauksen velvollisuus on osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen siltä osin, kun se koskee kaikkein heikoimpia ja köyhimpiä. ■

”Emmauksen velvollisuus on osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.”